

Åpenhetsloven

En ny menneskerettighetslov
for næringslivet

Åpenhetsloven trådte i kraft 1 juli 2022. Loven skal bidra til å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Loven er i tråd med utviklingen i resten av Europa, og på sikt vil dagens norske regelverk utvides og slås sammen med nye EU-regelverk. Norske virksomheter som iverksetter gode prosesser nå, vil være bedre rustet til å håndtere fremtidige krav.

Konsekvens

Alle virksomheter som omfattes av åpenhetsloven vil stå overfor samme tredelte utfordring:

- ▶ **Hvordan innhente informasjon om alle underleverandørene?**
- ▶ **Hvordan systematisere og monitorere den (aktsomhetsvurdere)?**
- ▶ **Hvordan rapportere på den?**

© 2022 PwC. Med enerett. I denne sammenheng refererer «PwC» seg til PricewaterhouseCoopers AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, PricewaterhouseCoopers Accounting AS og PricewaterhouseCoopers Tax Services AS som alle er separate juridiske enheter og uavhengige medlemsfirmaer i PricewaterhouseCoopers International Limited.

Hva er kravene?

Aktsomhetsvurderinger

Offentliggjøre en redegjørelse av de konkrete aktsomhetsvurderingene

Innsynsrett for «enhver»

NB

Informasjonsplikten er gjeldende fra loven trer i kraft, mens redegjørelsen for aktsomhetsvurderingen skal senest offentliggjøres 30. juni 2023.

Hvordan vi kan bistå din virksomhet

PwC bistår både norske og utenlandske virksomheter med å innrette seg etter ny åpenhetslov. Vi kan bistå i alle faser, herunder forankring i virksomheten, informasjonsinnhenting, risiko-klassifisering, monitorering og rapportering. Vår erfaring er at dette gjøres best, skulder ved skulder, i tett samarbeid med kunden.

Hver leverandørkjede er unik. Derfor tror vi på skreddersydde løsninger for den enkelte bedrift. Vi kan rådgi og lede deg gjennom hele prosessen, alle fem stegene. Eller dere kan gjøre større deler selv, og be oss om hjelp kun på deler av prosessen.

Slik kan vi hjelpe deg

Rådgivning i alle faser av arbeidet

PwC har utviklet en 5-stegsmodell som praktisk guider deg gjennom arbeidet som kreves. Modellen er i tråd med Forbrukertilsynets veiledning og OECDs veileder.

Mal for enkelthenvendelser

PwC har utarbeidet mal for hvordan svare ut enkelt-henvendelser som kan komme allerede 1. juli 2022.

Transparency Chain

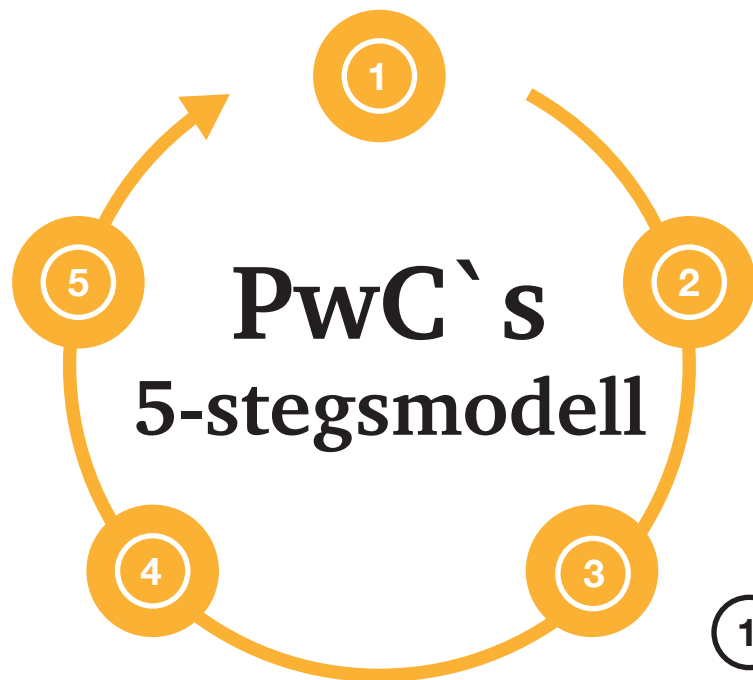
Et digitalt verktøy for å kartlegge og ettergå din leverandørkjede. Hovedutfordringen med åpenhetsloven er å innhente informasjon om alle om alle leverandører i leverandørkjeden. Derfor utarbeider PwC en egen digital løsning som skal gjøre prosessen enklere for våre kunder.

Vårt team har jobbet lenge med forsvarlighet i leverandørkjedene, og vet hvor skoen trykker. Vi har unik erfaring med å dypdykke inn i risikobildet for å finne gode måter å håndtere og redusere denne risikoen på.

Marianne Støkken Pilgaard

Direktør og advokat i Gransking & Compliance

1 Forankring i styrende dokumenter

- ▶ Utvikle og/eller tilpasse prosedyrer, rapportering, policyer og informasjonsfunksjoner
- ▶ Definere og plassere roller og ansvar, utarbeide mandat
- ▶ Tonen fra toppen
- ▶ Definere risikoakseptanse og ambisjonsnivå

4 Gjennomføre risikobaserte bakgrunnsundersøkelser og kontroller/monitorering

Når du vet hvilke forretningspartnere som har høy risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidstakerforhold, er det på tide å sjekke hvordan det faktisk står til.

Anbefalte kontroller og undersøkelser:

- ▶ Supplier questionnaire til alle
- ▶ IDD High level
- ▶ IDD level 1–3
- ▶ Får du kjennskap til hendelser? Undersøk mer og dokumenter!
- ▶ Monitorere – følg med på om det du gjør, virker

2 Analysere egen virksomhet og forretningsforbindelser på overordnet nivå

Sørge for å få en god oversikt over hvordan leverandørporteføljen ser ut, hvem man har kontrakter med og hva man faktisk kjøper og selger.

Kontrollspørsmål som sikrer nødvendig oversikt:

- ▶ Hvor mange forretningsforbindelser har din virksomhet?
- ▶ Hva slags varer og tjenester kjøper og selger disse?
- ▶ Hva slags kjennskap har du til dine leverandører og underleverandører per i dag?
- ▶ Gjøres det grundige undersøkelser ved onboarding?
- ▶ Stilles det krav til leverandører per i dag mtp. arbeidsforhold og menneskerettigheter? Stilles det samme krav til underleverandører?
- ▶ Foreligger det klare ansvarsforhold for oppfølging internt?

5 Rapporter om vurderingene og tiltakene

Virksomhetene vil trolig motta store mengder dokumentasjon, og det er viktig å få god struktur og oversikt med det samme.

Noen stikkord:

- ▶ Lag et system for håndtering og sammenstilling av informasjon først som sist
- ▶ Unngå manuelle prosesser – da mister du oversikten
- ▶ Strukturer informasjonen slik at den er lett å rapportere på

3 Klassifisering av tredjeparter inn i risikokategorier

Når du vet hvem leverandørene og forretnings- partnerene dine er, er det viktig å klassifisere dem i forskjellige kategorier ut fra hvilken risiko de utgjør for deg.

Tredjeparter kan klassifiseres ved bruk av følgende metode:

- ▶ Type leverandører/selskapsform
- ▶ Risikoeksponering mot tredjeparter – spend
- ▶ Landrisiko (TI-indeksen)
- ▶ Industririsiko (mineraler, utvinning, naturressurser)
- ▶ Kortreist eller langt unna, annet regelverk/kultur
- ▶ Relasjon – eksisterende eller ny tredjepart?